

Invigningen av Malmö kloakverk 1908

Eber Ohlsson

"De rena och friska kanalerna bär bättre än något annat vittne om det stora gagnet af denna stadens nya inrättning. Hvad som här utgifvits är tydligen af lika stor hygienisk som estetisk betydelse för vårt samhälle."

Ovanstående är citat från Skånska Dagbladets artikel om invigningen av Malmös nya kloakverk, som ägde rum på Rosendals avloppspumpstation den 7 april 1908. Även drätselkammarens ordförande Severin Axelson hade berömmande ord vid invigningen. Han sade att av alla beslut stadsfullmäktige fattat, hade säkerligen inget hälsats med större glädje och tillfredsställelse av Malmö stads invånare än detta, som försett våra kanaler med klart friskt rinnande vatten.

Invigningsgästerna var stadens honoratiores, med bland annat stadsfullmäktige med sin ordförande lektor Edward Lindahl i spetsen, flera f d stadsfullmäktige, borgmästare Skytte och några av magistratens övriga medlemmar, representanter för hamndirektionen och stadens verk men även från Skånska Ingenjörsklubben och stadens prästerskap. Samt ett ej obetydligt antal damer, som Sydsvenskan skriver.

Från Köpenhamn hade generaldirektör Charles Ambt kommit. Ambt hade tidigare hjälpt Malmö med avloppsutredningarna. Invigningen startade med att pumparna stoppades, varefter Severin Axelson höll ett anförande, där han återgav de turer och vedermodor som föregått beslutet om att anlägga ett kloakverk.

Därefter redogjorde Carl H Meurling för det stora arbetet, som han hade ansvarat för, och som inte bara omfattade Rosendals avloppspumpstation, utan även avskärande ledningar och tryckledningar till recipienten. Totalt hade det utförts 100.000 dagsverken och som mest hade 550 man varit sysselsatta. Efter ytterligare

några anföranden, fick besökarna en rundvisning under ledning av kloakverkets den nye chef, Ivar Wendt.

Tidningen Arbetet skriver om maskinhallen: *"Det är ljust och fritt i i rummet, maskinerna med sina blankpolerade delar stå där och skina som konstverk i en utställnings-sal, på väggarna hänga alla dessa fint arbetade mät-ningsinstrument, som kommer en att tänka gott om mänskorna, som ändå kunna åstadkomma så vackra och ändamålsenliga saker. Hela maskinhallen gör in-tryck av ett litet tempel till nyttans gud, som också bör dyrkas. När man står där kan man gott förstå att de finnas, som ära ett helt livs hetaste passioner på dessa kalla metalltingestar, som leka liv."*

Förutom Sydsvenska Dagbladet, Arbetet och Skånska Dagbladet, refererades invigningen även Skånska Aftonbladet. Arbetet sammanfattar drastiskt invigningen med orden: *"Förloppet var det vanliga. Man höll tal, tittade som hastigast på ett och annat och gick se'n in väg."*

Meurling, som var en ingenjör med ambitioner – han blev både statsråd och regeringsråd, uttalade följande vision vid invigningen: *"Det nya kloakverket står nu färdigt, icke som ett för all framtid afslutadt helt, utan som en omsorgsfullt formad grund, på hvilken man har att, i den mån Malmö stad växer och utvecklas, ständigt bygga vidare och famna nya områden, förbättra hvad som trots god vilja ej omedelbart kunnat lyckas samt förkofra den paktiska vinningen och det hygieniska och estetiska målet. I så fall kommer verket att fortsättas i den anda, hvarunder det planlagts och utförts, nämligen till Malmö stads bästa."*

En vision som bör kunna gälla även idag.

Rosendals avloppspumpstation. Maskinhallen vid tiden för invigningen.